

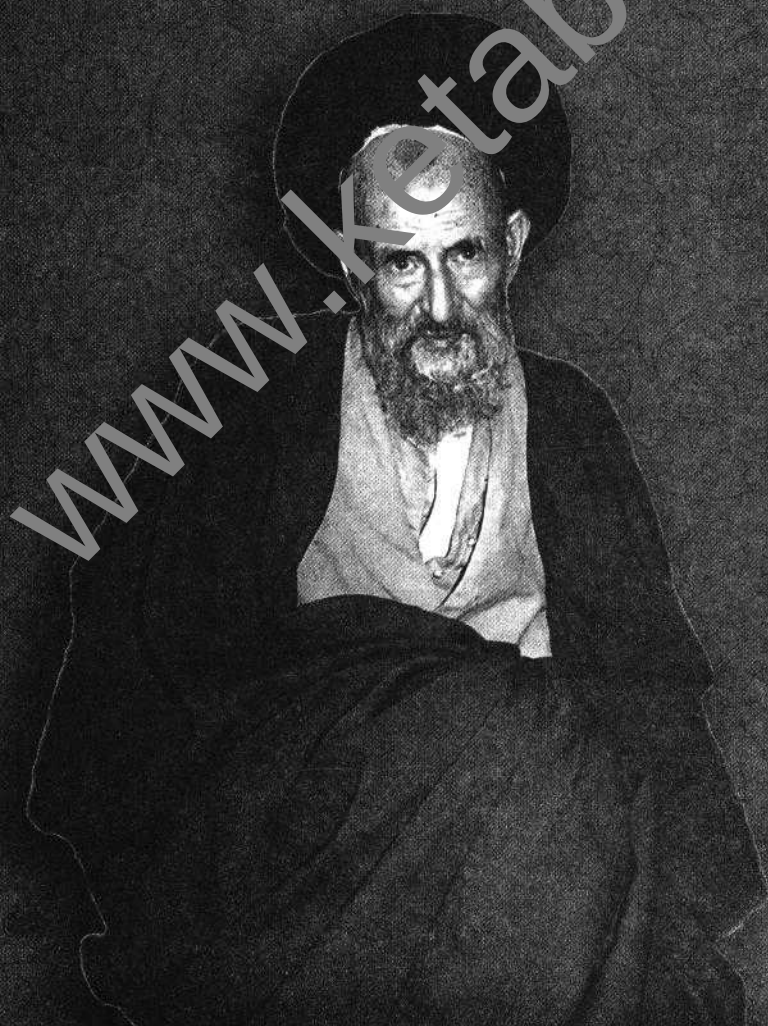

آیت الله العظمیٰ حاج سید احمد خوانساری

آموزگار عملی اخلاق

کتابخانه کتاب مرجع متفکرین
تألیف محمد تقی انصاریان خوانساری

بکوشش
حاج شیخ رضا استادی

استادی، رضا، ۱۳۱۶-

آموزگار عملی اخلاق (گزیده مرجع متکین آیت‌الله العظمی حاج سید احمد خوانساری) / تهیه و

تنظیم رضا استادی

قم: انتشارات انصاریان

۲۶۴ ص. مصور

ISBN: 978-964-219-517-6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

۱- موسوی خوانساری، احمد، ۱۲۷۰-۱۳۶۳

الف. عنوان

۲۹۷/۹۹۸ B۵۵/۳/م۸۳۱۳

۱۳۹۱

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۳۰۱۶۳

آیت‌الله العظمی حاج سید احمد خوانساری

امری عملی اخلاق

(گزیده مرجع متکین)

به کوشش حاج شیخ رضا استادی

ناشر: انتشارات انصاریان

چاپ اول: ۱۳۹۵ - ۱۳۳۸ - ۲۰۱۱

تعداد صفحات: ۲۶۴

قطع: وزیری

شابک: ۶-۵۱۷-۲۱۹-۹۶۴-۹۷۸ (ISBN)

انتشارات انصاریان

قم - جمهوری اسلامی ایران

خیابان شهدا - کوچه ۲۲ - ص. پ ۱۸۷

تلفن: ۳۷۷۴۱۷۴۴ ۲۵ ۹۸ دورنما: ۳۷۷۴۲۶۴۷

پست الکترونیک: Int_ansarian@yahoo.com

www.ansariyan.ir

مراکز پخش:

تهران، انتشارات ایده نو، تلفن ۰۲۱-۶۶۴۱۴۴۱۵

مشهد مقدس، نمایندگی انتشارات انصاریان، تلفن ۰۵۱-۳۲۲۱۸۸۶۵

فهرست

۱۵	 پیشگفتار
۱۷	 شرح حال آیت الله خوانساری
۱۹	 آیه الله خوانساری و خاندان او
۲۲	 اساتید او
۲۵	 برخی از هم مباحثه ها
۲۷	 تدریس
۲۷	 برخی از شاگردان آیه الله خوانساری
۳۰	 آثار و تألیفات
۳۴	 اجازه ها
۳۷	 اجازه روایت و امور حسبیه
۳۹	 اجازه های تصدی امور حسبیه و سهم امام علیه السلام (هر دو)
۴۴	 اجازه فقط در امور حسبیه
۴۴	 اجازه فقط گرفتن وجوهات و به مصرف آن رساندن (نه در امور حسبیه)
۴۵	 اجازه فقط گرفتن سهم امام علیه السلام و رساندن به مستحقان (نه در امور حسبیه)

۲۶	 نامه‌ها
۲۶	 نامه مراجع و علماء به آیه الله خوانساری
۲۷	 اعلامیه آیه الله خوانساری
۲۸	 نامه آیه الله خوانساری به شیخ حسین مقدس درباره لایحه حمایت از خانواده
۲۸	 نامه به آیت الله میلانی
۲۹	 نامه درباره حجة الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمود حلبی
۲۹	 نامه به حاج آقا رضا صدر
۵۰	 نامه به آیه الله کمالوند
۵۰	 نامه به آیه الله کمالوند
۵۰	 نامه آیه الله خوانساری به پاسخ حضرت آقای ستوده
۵۲	 جواب نامه آیت الله خوانساری
۵۲	 آیت الله سید مصطفی صفای خوانساری
۵۳	 سفارش به تقوی
۵۵	 نکاتی آموزنده در نامه‌های آیت الله خوانساری به آیت الله صفائی
۵۷	 نامه آیه الله خوانساری به آقای صفائی خوانساری
۵۸	 نامه‌ها واستفتائات آقا سید مهدی غضنفری وجواب‌های آیه الله خوانساری
۶۹	 سیره وزندگی علمی، اخلاقی واجتماعی آیت الله خوانساری در گفتار و نوشتار دیگران
۷۱	 ۱- آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی
۷۱	 ۲- آیت الله امام خمینی
۷۲	 ۳- آیت الله حاج شیخ محمدعلی اراکی
۷۲	 ۴- آیت الله حاج سید محمد رضا گلپایگانی
۷۲	 ۵- علامه حاج آقا بزرگ طهرانی در کتاب اعلام الشیعة
۷۲	 ۶- آیت الله سید محمد حجّت
۷۳	 ۷- آیت الله حاج شیخ لطف الله صافی
۷۳	 ۸- آیت الله حاج شیخ مرتضی حائری

۷۳		۹- آیت الله حاج سید عبدالکریم موسوی اردبیلی
۷۴		۱۰- آیت الله حاج سید محمد روحانی
۷۵		۱۱- آیت الله وحید خراسانی
۷۵		۱۲- آیت الله حاج شیخ اسحاق فیاض
۷۶		۱۳- آیت الله حاج سید محمد داماد (محقق)
۷۶		۱۴- آیت الله حاج سید موسی شبیری زنجانی
۷۷		۱۵- آیت الله سبحانی
۷۸		۱۶- آیت الله حاج شیخ ابو الفضل خوانساری
۷۹		۱۷- آیت الله سید مرتضی شیرازی
۷۹		۱۸- آیت الله سید عبدالعزیز زجاجی
۸۱		۱۹- آیت الله سید حسین شاد
۸۲		۲۰ و ۲۱- آیتین اخوان مرعشی
۸۳		۲۲- حاج شیخ مجتبی لنکرانی
۸۳		۲۳- حاج شیخ عباس حاجیان
۸۳		۲۴- حاج سید محمد باقر ابطحی
۸۴		۲۵- آقا سید جلال طاهری اصفهانی
۸۴		۲۶- حاج شیخ احمد مجتهدی تهرانی
۸۵		۲۷- حاج شیخ حسین شب‌زنده‌دار
۸۶		۲۸- حاج سید مهدی روحانی
۸۶		۲۹- حاج شیخ محمد ابراهیم جناتی
۸۷		۳۰- حضرت آقای محمدی گیلانی
۸۷		۳۱- حاج شیخ محمد تقی ستوده
۸۹		۳۲- حضرت آقای صلواتی
۹۰		۳۳- حاج سید رسول موسوی تهرانی
۹۱		۳۴- حاج سید علی میلانی
۹۲		۳۵- حاج شیخ علی کریمی جهرمی

۹۶		۳۶- حاج شیخ محمد رضا مامقانی
۹۷		۳۷- حاج شیخ رضا استادی
۹۸		۳۸- حاج سید محسن خرازی
۱۰۲		۳۹- حاج شیخ مهدی بیگدلی
۱۰۶		۴۰- حاج شیخ حسین اشعری
۱۰۷		۴۱- حاج سید جواد علوی بروجردی
۱۰۹		۴۲- میر سید محمد یثربی کاشانی
۱۰۹		۴۳- حاج شیخ حسین تهرانی
۱۱۰		۴۴- شیخ محمد علی فاضل میبدی
۱۱۱		۴۵- حاج سید محمد بن الرضا
۱۱۸		۴۶- حاج حسین آقا سید علی
۱۲۰		۴۷- شیخ محمد تقی شریعتی
۱۲۰		۴۸- محمد باقر ملکیان
۱۲۳		۴۹- حاج سید محسن ابن الرضا
۱۲۶		۵۰- سید محمد جزائری
۱۲۷		۵۱- حاج شیخ ضیاء الدین نجفی
۱۲۹		۵۲- حاج شیخ ابوالقاسم وافی
۱۳۳		۵۳- احمد مهدوی دامغانی
۱۳۸		۵۴- حاج شیخ هاشم نیازی
۱۳۹		۵۵- حاج شیخ جواد فاضل لنکرانی
۱۴۰		۵۶- حاج سید مرتضی صالحی خوانساری
۱۴۲		۵۷- حاج سید محمد رضا علم الهدی
۱۴۴		۵۸- حاج شیخ علی مهدوی دامغانی
۱۴۵		۵۹- شیخ محمد تقی خلجی
۱۴۶		۶۰- حضرت آقای احمد مسجد جامعی
۱۴۸		۶۱- آقا حسین سمنانی

۱۴۹	۶۲- حاج شیخ علی نظری منفرد
۱۵۱	۶۳- حاج حسن رجبیان
۱۵۲	۶۴- آقای دیبانی داماد آیت الله خوانساری
۱۵۴	۶۵- حاج سید حسین غضنفری
۱۵۵	۶۶- حاج شیخ کریم پارسا
۱۵۵	۶۷- شیخ علی ملکی
۱۵۸	۶۸- سید محمد علی رفیعی بنی الصادق
۱۵۸	۶۹- حاج شیخ مهدی انصاری
۱۶۰	۷۰- حاج سید احمد مجد
۱۶۱	۷۱- آقا سید احمد صفاتی
۱۶۲	۷۲- آقای توکلی همدانی
۱۶۷	۷۳- آقای باقری بیدهندی
۱۶۸	۷۴- سید رضا آل محمد
۱۶۹	۷۵- سید مجتبی بحرینی
۱۷۰	۷۶- شیخ علیرضا مسجد جامعی
۱۷۰	۷۷- میر سید احمد روضاتی
۱۷۱	۷۸- حاج شیخ محمد سمایی حائری
۱۷۲	۷۹- حاج محمد علامه مداح
۱۷۲	۸۰- کتاب «دایرة المعارف تشیع»
۱۷۳	۸۱- شیخ محمد انطاکی
۱۷۳	۸۲- حاج شیخ عباس محقق کاشانی
۱۷۴	۸۳- شیخ محمد هادی معرفت
۱۷۵	۸۴- حاج شیخ ابوطالب تجلیل
۱۷۵	۸۵- سید محمد حسن لنگرودی
۱۷۶	۸۶- مجله حافظ
۱۷۹	۸۷- ناصرالدین انصاری

۱۸۱		۸۸- دکتر سید محمد حسینی بهشتی
۱۸۲		۸۹- آقا سید محمد آل طه
۱۸۳		۹۰- شیخ احمد صابری اراکی
۱۸۴		۹۱- حجت الاسلام والمسلمین فلسفی
۱۸۷		۹۲- سید عبدالحسین روضاتی
۱۸۸		۹۳- آقا سید محمد تقی دیباجی
۱۸۸		۹۴- حاج شیخ ابوالحسن شریف طبرستانی
۱۸۹		۹۵- حاج سید علی فرحی
۱۹۰		۹۶- حاج شمس الدین حبیبی
۱۹۰		۹۷- حضرت آقا، جاوید
۱۹۳		۹۸- آقای قاضی زاده اراک
۱۹۴		۹۹- نواده آقا سید مرتضی علری
۱۹۴		۱۰۰- سید محمد باقر خسرو شاهی
۱۹۵		۱۰۱- شیخ مرتضی شاهرودی واعظ
۱۹۵		۱۰۲- حاج شیخ محمود انصاری قمی
۱۹۶		۱۰۳- حاج سید محمد رضا لواسانی
۱۹۶		۱۰۴- حاج سید علی انگجی
۱۹۷		۱۰۵- حاج شیخ علی اکبر مهدی پور
۱۹۷		۱۰۶- حاج شیخ محمد رازی
۱۹۸		۱۰۷- مجید رضا جهان مبین جهرمی
۱۹۹		۱۰۸- دکتر علی شیخ الاسلامی
۱۹۹		۱۰۹- حاج شیخ مسعود شکوه مند
۱۹۹		۱۱۰- شیخ رضا رحیم خراسانی
۲۰۰		۱۱۱- حضرت آقای رامشک
۲۰۱		۱۱۲- حضرت آقای هاتفی
۲۰۱		۱۱۳- آقای شریعت زاده واعظ

۲۰۲		۱۱۴- سید نورالدین شهرستانی
۲۰۲		۱۱۵- سید محمد علی قزوینی
۲۰۳		۱۱۶- آقای.....
۲۰۳		۱۱۷- جبرئیل روضه خوان
۲۰۳		۱۱۸- حاج شیخ حسین شریعتی خوانساری
۲۰۵		۱۱۹- حاج شیخ محمد ابراهیم شفیهی
۲۰۶		۱۲۰- حاج شیخ محمد علی نجفی
۲۰۶		۱۲۱- آقا سید حسن مرحدابطمی
۲۰۶		۱۲۲- شیخ محمد رضا کریمی
۲۰۷		۱۲۳- دکتر سید محمد طهماسبی
۲۰۹		۱۲۴- دکتر علی قائمی
۲۰۹		۱۲۵- علی رضا تقی زاد
۲۱۰		۱۲۶- حاج آقا مرتضی آخوندی
۲۱۰		۱۲۷- حاج محمد تقی انصاریان
۲۱۱		۱۲۸- آقا حمید انصاریان
۲۱۱		۱۲۹- آقا شیخ علی رضا انصاریان
۲۱۱		۱۳۰- حاج سید جعفر خوانساری
۲۱۲		۱۳۱- شیخ محمد حسین انصاریان
۲۱۲		۱۳۲- حاج سید عباس کاشانی
۲۱۳		درس های آموزنده عملی
۲۲۲		چند توضیح لازم
۲۲۸		رحلت و وصیت نامه ایشان
۲۳۰		کتابنامه
۲۳۳		تصاویر و مدارک

مقدمه ناشر

هنگامی که کتاب «مرجع متقین» چاپ و نشر شد، تعدادی را به محضر مراجع عالیقدر و علما و فضلا و مدرسین عالی‌مقام تقدیم کردیم. اکثراً تقدیر و تشکر نموده و دعا فرمودند.

برای بیش از یکصد نفر علمای بزرگ شهرستان‌ها نیز ارسال شد که آنها نیز با تلفن و یا ایمیل محبت‌های خود را ابراز و اعلام فرمودند.

با خود گفتم ای کاش چند جمله‌ای مرقوم می‌فرمودند که بتوانیم ارائه دهیم. متأسفانه این رسم خوب دارد از بین می‌رود و کمتر شاهد نامه‌نگاری و مکاتبات بین دو نفر از نخبگان و فرهیختگان هستیم.

بهر حال وقتی کتاب «مرجع متقین» را حضور حضرت آیت الله حاج شیخ رضا استادی تقدیم کردم، در نگاه اولیه بسیار خوشحال و تشکر و تقدیر فرمودند. مدتی بعد که خدمتشان رسیدم فرمودند: صلاح را در این می‌بینم که کتاب خلاصه و گزیده شود تا

بیشتر مورد استفاده قرار گیرد و این کار را انجام دادند و به صورتی که ملاحظه می کنید آماده چاپ شد.

به ایشان عرض کردم روی جلد فقط بنویسید برگزیده کتاب مرجع متقین و نام مرا بنویسید. ایشان فرمودند: من با شما (انصاریان) دوستی دیرینه دارم و علاقه مندم نام شما هم روی جلد باشد.

در هر صورت حقیر کوچکتر از آنم که به دست بزرگواری چون آیت الله استادی کتابی را که بقیق تدوین و تنظیم آن را با استمداد از خداوند تبارک و تعالی و پیامبر عظیم الشان صلی الله علیه و آله وسلم و ائمه هداة معصومین علیهم السلام داشتم، خلاصه و گزیده شود شاید این بهتر است. آیت الله العظمی حاج سید احمد خوانساری باعث و سبب این کار ستودنی شد. استادم من تشکر و قدردانی از زحمات ایشان توفیق و سعادت بیش از پیش ایشان را از این نشان حسنلت می نمایم.

محمد تقی انصاریان خوانساری

پیشگفتار

چند ماه قبل کتاب «مرجع متقین» که شامل شرح حال و بیان سیره حضرت آیت الله حاج سید احمد خوانساری رحمه الله علیه است به بازار مراجعین و خواص و اراکان مؤلف آن برادر عزیزمان جناب آقای حاج محمد تقی انصاریان و نیز تحمل زحمات و هزینه‌های بسیار به بازار آمد و موجب خرسندی گروهی از علما و فضلا و متدینین گردید و هر کس به زبانی و بیانی از حضرت آقای انصاریان تشکر کرد.

آن عزیز نسخه‌ای هم به رسم هدیه به اینجانب مرحمت کردند و بدین مبالغه این کتاب ساعت‌ها، روزها و هفته‌ها حقیر را به خود مشغول کرد آری مطالب آینه‌نیده کتاب طوری است که هر چه بیشتر خوانده شود عظمت روحی حضرت آیت الله خوانساری بیشتر احساس می‌گردد و فکر می‌کنم هر کس این کتاب را دیده و حتی بخشی از آن را خوانده باشد به همین حقیقت اذعان نماید.

اما چون حقیر سابقه تلخیص و نیز تنظیم و تکمیل تعدادی از کتابهای مفصل را در کارنامه خود داشتم به فکر افتادم این کتاب را هم تلخیص و تکمیل و منظم کنم تا شاید بیشتر و بهتر مورد توجه قرار گیرد و به حضرت آقای انصاریان پیشنهاد کردم ایشان هم به خاطر لطفی که به حقیر دارند موافقت نمودند.

و برای تلخیص بنا را بر این امور نهادم:

- ۱- چون افراد متعدد یک موضوع را گفته یا نوشته‌اند و موجب تکرار فراوان شده، تکرارها را بردارم.
- ۲- گاهی افراد مختلف یک مطلب را با خصوصیات متفاوت و احیاناً متناقض نقل کرده‌اند، این مشکل را به طریزی سامان دهم.
- ۳- بخش زیادی از کتاب مستقیماً ارتباط با معرفی و بیان اخلاقیات آیت الله خوانساری ندارد از آن‌ها صرف نظر شود.
- ۴- چند مورد قلیل که اطمینان به خلاف واقع بودن آن هست و ناقل محترم اشتباه کرده (مانند اینکه آیت الله خوانساری مزرعه‌ای در خارج شهر داشته تا آخر، و همچنین اینکه هنگام هجرت به تهران برای بیت امامت خود در مسجد حاج سید عزیرالله با برخی از علما که خود را امام جماعت آنجا می‌دانست، گفت‌وگویی داشته و او را مغلوب کرده است، و همچنین برخی مطالب که مستند قابل اعتماد نداشته) حذف شود.
- ۵- برای منظم شدن مطالب کتاب و بدین‌همای آن ترتیب منطقی پیدا کند.
- ۶- تعدادی از مطالبی که به خط آیت الله خوانساری بوده و عکس آنها در کتاب مرجع متقین آمده بازخوانی و حروفچینی شود که برای عموم خوانندگان قابل استفاده باشد.
- ۷- برای تکمیل نوشته دو سه نفر اساتید که در کتاب مرجع متقین نیامده و نیز توضیحاتی نسبت به برخی موارد افزوده شود.
- امیدوارم در این مسیر توفیقی نصیبم شده و به حضرت آیت الله خوانساری (ره) عرض ادب و خدمتی کرده باشم.

رضا استادی